

DICTAMEN SOBRE EL SALARI DE REFERÈNCIA DE LES ILLES BALEARS

Les Illes Balears vivien un moment econòmic complex i amb moltes incerteses. Per una banda, el mercat laboral, pel que fa a l'ocupació, es situa en màxims històrics mes rera mes; la negociació col·lectiva ha generat pujades salarials i millores significatives en els sectors més representatius del nostre territori; les temporades turístiques són cada vegada millors, en nombre de visitants com en despesa per turista, però la classe treballadora no acabem de veure reflectides aquestes millores en les nostres condicions de vida. Els treballadors i les treballadores no menjem dels grans números.

El sindicat, aquests darrers anys, ha assolit fites importants que han repercutit en la millora de les retribucions de les persones treballadores de les Illes Balears. La pujada del Salari Mínim Interprofessional -negociada entre el govern de l'espanyol i les dues centrals sindicals majoritàries- ha suposat un augment dels ingressos de les persones amb els salaris més precaris. Per altra banda, les negociacions dels principals convenis col·lectius, amb importants augments salarials, en els sectors de l'hostaleria, el comerç, la construcció o el transport han comportat, segons dades d'Ibestat¹, un progrés per a més del 50% de la població assalariada de les Illes Balears, sense tenir en compte les millores aconseguides en el sector públic.

El salari mitjà de les Illes Balears l'any 2022 es situava en 21.765€², 1.016€ per sota de la mitja espanyola i en desena posició en comparació a la resta de CCAA. Si comparem aquestes dades amb les de l'any anterior³, s'observa que la negociació col·lectiva a les Illes Balears ha obtingut un augment del salari mitjà del 9,98 per cent, 4,12 punts percentuals per sobre de la mitjana espanyola.

Pel que fa a la distribució de salaris per percentils, segons les dades de l'enquesta d'estructura salarial del 2021 que proporciona Ibestat⁴, més del 50% de les persones

¹ Ibestat. Afiliaciones a la Seguridad Social por periodo, isla, actividad económica (división CNAE-09) y régimen.
https://ibestat.caib.es/ibestat/estadistiques/c6d84018-046c-4e4e-b111-fb2f17416531/1f39cbcb-84a2-4152-828d-62c6cee17a3a/es/E58015_20010.px

² Agència Tributària. Dades del 2022:
https://sede.agenciatributaria.gob.es/AEAT/Contenidos_Comunes/La_Agencia_Tributaria/Estadisticas/Publicaciones/sites/mercado/2022/jrubikf56dd1ffd5e7b87cdce6d77e681638c9031fa099.html

³ Agència Tributària. Dades del 2021:
https://sede.agenciatributaria.gob.es/AEAT/Contenidos_Comunes/La_Agencia_Tributaria/Estadisticas/Publicaciones/sites/mercado/2021/jrubik4451b943db043a57580f7f33074629acfd6a4b7c.html#

⁴Ibestat. Guany mig anual per treballador:
https://ibestat.caib.es/ibestat/estadistiques/629c671e-fe71-4908-b2a2-c1199f430928/1f94357c-426b-440f-9123-db4a88aa8597/es/I214001_S100.px

treballadores de les Illes Balears perceben un guany anual inferior al mitjà. S'ha d'arribar al percentil 75 per superar la mitjana global. Això vol dir que un nombre molt important de persones ha de fer front a l'elevat cost de les despeses amb un salari significativament inferior al mitjà.

CCOO de les Illes Balears, conscient d'aquesta situació, de les dificultats que hem de combatre les persones treballadores degut a l'augment de la inflació, que està lligada a l'elevat preu de l'habitatge, de l'energia i el de determinats béns de consum bàsics i els insuficients salaris per afrontar l'adquisició de béns i serveis ineludibles, ha vist necessari fer un estudi per xifrar l'abast de les mancances econòmiques que patim, marcar un salari de referència suficient que garanteixi unes condicions de vida dignes a les Illes Balears, així com analitzar l'estructura de les despeses familiars, per tal de poder fer una anàlisi acurada i plantejar propostes sindicals que reverteixin aquesta circumstància.

Segons l'estudi encarregat per CCOO a la Fundació Intercoopera, el salari de referència de les Illes Balears ha de ser suficient per afrontar les despeses de la llar: alimentació, vestit i calçat, habitatge, transport, educació, oci i cultura, salut i higiene i despeses extraordinàries. Cal incidir en que no s'estan avaluant les despeses que tenen les famílies sinó el salari que hauria de tenir una persona treballadora a la nostra terra. Per això es té en compte que les famílies no són totes iguals, que hi ha persones que viuen soles o famílies que disposen de més d'un salari. Per a quantificar-lo s'han utilitzat dades d'entitats públiques i privades que reflecteixen l'elevat cost de la vida i s'ha xifrat en **1.983,26 €** (14 pagues) el **Salari de Referència a les Illes Balears**. La realitat a cada una de les illes de l'arxipèlag és diferent, i per això s'ha optat per fer l'estudi diferenciat per illes, amb la qual cosa s'han obtingut els valors de salaris de referència de **1.933,33€ a Mallorca, 1.741,07€ a Menorca, 2.470,38€ a Eivissa i 2.632,19€ a Formentera**. Aquests resultats demostren els grans desequilibris que existeixen entre illes, donats principalment pel preu de l'habitatge a les Pitiüses i de manera exagerada a l'illa de Formentera amb el preu més alt de tota la comunitat autònoma.

L'anàlisi demostra l'elevat pes que suposen les despeses d'habitatge que, tot i agafant el salari de referència suposaria, en el millor dels casos, el 48,1% del salari global (a Menorca) i, en el pitjors dels casos, el 57,44 % (Eivissa). Aquests valors no respecten la regla del 30% que cal destinar com a despesa d'habitatge. En qualsevol cas, els resultats són molt pitjors si es realitza la mateixa operació amb el salari mitjà del 2022 en el que el preu de l'habitatge representa un 66,71% del salari total anual.

El cas de Formentera és destacable, ja que els recursos econòmics necessaris per viure en aquesta illa son superiors als de la resta de les illes en partides bàsiques com són l'habitatge, l'alimentació i transport. Això demostra que l'efecte de doble insularitat s'ha de tenir en compte a l'hora de proposar solucions.

Un cop analitzat el resultat de l'estudi, queda palès la necessitat que tenim a la nostra comunitat autònoma de **seguir augmentant els salaris**, en el marc de la **Negociació Col·lectiva**. L'estudi del Salari de Referència de les Illes Balears ens ha de servir d'eina per aquesta negociació fixant un horitzó a assolir per tal de cobrir les necessitats econòmiques que tenim en aquest territori per viure dignament.

El **Diàleg Social** ha de ser una altra eina a utilitzar per tal de plantejar **millores en les polítiques** dirigides a la reducció de les desigualtats i a l'augment de la cohesió social a través d'una millora de les nostres condicions de vida.

Per tal d'assolir aquest objectiu, el sindicat ha de plantejar propostes concretes com les que es detallen:

- propostes **per minorar la inflació** degut a l'elevat pes que tenen les partides d'alimentació (10,46%),
- propostes de **millora del servei i de preus reduïts del transport públic**, sabut que el transport suposa una despesa del 8,97% del total del salari,
- polítiques concretes **d'accés a l'habitatge digne** com són, topar el preu de l'habitatge, fomentar la posada en circulació d'habitatges buits i en última instància, degut a seu alt cost temporal, construir i rehabilitar habitatge públic per a llogar. A més, és necessari **desenvolupar la Llei 5/2018** de l'habitatge de les Illes Balears, en especial els articles:
 - Art. 6. Dret a un habitatge per situacions d'especial vulnerabilitat, en concret el punt 4 que diu que per problemes de disponibilitat efectiva d'habitatge, el Govern no pugui proporcionar un habitatge, aquest dret es podrà satisfer amb caràcter subsidiari mitjançant l'establiment d'un sistema de prestacions econòmiques complementàries a altres ajudes a les quals ja puguin tenir dret les unitats familiars o de convivència en situació d'especial vulnerabilitat en matèria d'habitatge, d'acord amb la normativa aplicable.
 - Art. 18 Foment de la conservació i la rehabilitació
 - Art. 21 Plans de foment de la rehabilitació
 - Art. 28 Programa de cessió d'habitatges
 - Art. 30 Convenis de col·laboració amb grans tenidors
 - Art. 37 Mesures per evitar la desocupació
 - Art. 42 Cessió d'habitatge desocupat de grans tenidors
- polítiques **socials**: es pot destacar la necessitat d'incrementar els pressupostos destinats a la Renda Social Garantida, així com facilitar-hi l'accés a les persones sol·licitants, simplificar els requisits i millorar els recursos tècnics i professionals que promouen i agilitzen les sol·licituds.